

НОВИЙ ПРЕМ'ЄР УКРАЇНИ ГОВОРИТЬ ПРО ТРУДНОЩІ В МАЙБУТНЬОМУ

Київ. — Газета „Вашингтон Таймс“ помістила у числі 20-го жовтня коротку, але багатомовну, треба сказати неспішимішу інформацію базовану на роздумуваннях нового прем'єр-міністра України Леоніда Кучми.

Кучма розпочав формувати свій кабінет у зв'язку з тим до нього підходили чимало західних журналістів, щоб довідатися про його дальшу політику. Відповідно на питання Л. Кучма заявив, що економіка України „є в гіршій ситуації, як я думаю. Очевидно, цей стан буде ще якийсь час погіршуватися. Я знаю, що ситуація в усіх областях України є поганою, але я не сподівався, що вона аж така погана“, — заявив новий прем'єр, відомий індустріальний, директор великого концерну, який включав шість ряд фабрик для виробу тактичних автомобілів ракет, а тепер переїхав на прохання невинних товаришів.

Він у Верховній Раді України отримав 316 голосів і почав ближче приглядатися до економіки та інших державних справ, яким йому тепер прийдесть зайнятися. „Я не можу обіцяти вам легкого життя відразу“, — заявив Л. Кучма кореспондентів пресового агенства „Укрінформ“. Економічні показники трьох кварта-

ДОПОВІДІ ПРО УКРАЇНУ

Нью Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в Нью Йорку запрошує на доповідь професора Ратерського університету Тараса Гуначка та професора Технологічного Інституту в Нью Джерсі Романа Воронку на тему „Спостереження, аналіз і висновки з однієї роботи в університеті та інших інституціях України“. Імпреза відбудеться у суботу, 24-го жовтня, о год. 5-й вечора, в домі НТШ, 63 Четверта авеню між 9-ю і 10-ю вулицями в Нью Йорку.

Баварці відвідують Україну

Київ (УНІАР). — У столиці України на офіційних відвідинках перебувала баварська делегація на чолі з прем'єр-міністром цієї федеральної землі Максом Шрайбером.

Під час відвідин відбулися зустрічі баварських урядовців з Президентом України Леонідом Кравчуком, прем'єр-міністром Леонідом Кучмою і членами Уряду та керівництвом Верховної Ради України. Делегатація Баварії відвідала також деякі міністерства та управління. Достатньо домовлені на про широке економічне та культурне співробітництво. Також укладено угоди про створення спільних підприємств для виробництва

ЗУСТРІЧ НА „ТРИЗУБІВІ“

Горшан, Па. — Тут в неділю, 25-го жовтня, о год. 1-й по полудні на оселі УСО „Тризуб“ відбудеться зустріч глядачів програми „Година українських мелодій Р. Маринівича“. Графічне оркестра М. Хомута „Мрія“. Телефон для інформації (215) 343-5412.

В УКРАЇНІ

(з повідомлення УНІАР)

літа. В листі говориться, що останнім часом почастилися випадки переслідування членів демократичного руху з боку представників органів державного управління, в наслідок чого з праці було звільнено декількох осіб. О. Дубовик закликає зібрати інформацію про подібні випадки на місцях і передати у крайову організацію з метою оперативного реагування на свавільні чиновників, а також для оприлюднення та вирішення питання про дисципліну чи кримінальну відповідальність за порушення трудових і політичних прав громадян.

Луганське. — В обласній державній адміністрації відбувся нарада, на якій обговорювалися питання виконання закону про мови на Луганщині. На нараді зроблено висновок, що праця йде незадовільно, українське населення позбавлене в переважній більшості права вчити дітей рідною мовою — тільки 76 відсотків загальної кількості учнів мають можливість навчатися в українських школах і класах.

Симферопіль. — На над-

АМЕРИКАНСЬКІ ЮРИСТИ КРИТИКУЮТЬ ПРОЄКТ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

Київ (УНІАР). — На думку американського юриста з експерта з конституційних питань Еріка Шнерера, запропонована конституція України загрожуватиме демократії. У присвяченій цій темі статті Е. Шнерер пише: „Захист прав людини і сілзорних; незалежність юридичної влади розподіляється неадекватно, влада зосереджена в руках малої кількості осіб. Більшість аспектів запропонованої конституції серйозно підірвують обіцянку демократичної свободи“.

Відомий американський юрист Грегорі Стейнберг проєкт конституції характеризує так: „Ця конституція виявляє велике недовіря демократії. Президентська влада призначати та усувати голів всіх міських райо-

ДВА КОНЦЕРТИ „СОКОЛІВ“

Філадельфія. — Ансамбль „Сокולי“ дасть два концерти у п'ятницю 23-го жовтня, о год. 6-й та в год. 8:30 вечора в Українському Освітньо-Культурному Центрі, 700 Сіар роу. Тел. (215) 663-1166. Концерти організовані та спонзорують фірма „Містр“, тел. (416) 728-3750.

Рубель в Україні стає

закордонною валютною

Київ (УНІАР). — Від 15-го жовтня ввійшла в життя угода між Україною та Росією про введення українського купону у безготівковий обіг, що її підписали 3-го жовтня у Києві голова правління Національного Банку України Валерій Гетьман і колишній виконуючий обов'язки прем'єр-міністра Валентин Симоненко, а від Росії — керівник Національного Банку Віктор Герасенко і голова уряду Єгор Гайдар.

Згідно з цією угодою від 5-го жовтня всі банківські рубльові рахунки українських підприємств повинні бути переведені у купонно-карбованцеві за курсом 1:1. Після чого Національний Банк України встановить „плаваючий“ курс купонно-карбованця до рубля, і за цим курсом Національний Банк викуповуватиме руб-

Вийшов збірник про П. Маценка

Торонто. — Українське Національне Об'єднання Канади видало збірник в жанрі д-ра Павла Маценка і.з. „Павло Маценко — музиколог, композитор і громадський діяч“.

На зміст збірки складуються автобіографічні дані, деякі статті й музичні твори, докторська дисертація та споминок деяких авторів, які його знали чи з ним співпрацювали.

Ось леще із поланого змісту: „З автобіографії д-ра Павла Маценка — на підставі інтерв'ю проф. Р. Ери-П. Маценка „П. Маценка в УНДМ“, „Початок моєї праці в УНО, Вінніпег“, „Архангелівський глас“ як військовий клерк“; „Склад та технічна будова мелодій Київського Розпіву в Почаївському Ірмології“, вид. 1775 р.“ (дисертація); „Розгойдались пісні хвилі“ (релігійна композиція); статті про М. Фоменка, О. Кандибу-Ольжича та листування з О. Кошицем, С. Людкевичем, П. Печеню-Углицьким та інш.

Зі статтей про П. Маценка: Марія Говіліа-Пілахович „Українські літні курси УНО“, С. Яремчук „Д-р П. Маценко і церковна музика“, В. Рувальний „З. Маценка основних записках“, О. Костюк „П. Маценко — як український композитор та співець“, N. Hodyway-Stone — „Dr. Pavlo Macenko at St. Vladimir's College“, W. Klymkiw — „Dr. Pavlo Macenko — scholar, teacher, musician, community leader, friend“, J. Melnyk — „Dr. Pavlo Macenko“, G. J. Perejeda — „A study of histories of Ukrainian church music“.

В бібліографії подано праці д-ра П. Маценка та вибір

(Закінчення на стор. 3)

Росія продовжила мораторіум на нуклеарні випробування

Москва. — У понеділок, 19-го жовтня, президент Росії Борис Єльцин підписав указ про мораторіум на нуклеарні випробування, в якому сказано, що термін дії мораторію на нуклеарні випробування продовжується до 1-го липня 1993 року. В повідомленні пресо-вої служби президента Росії підкреслено, що розпорядження Єльцина зв'язане з припиненням нуклеарних випробувань Францією і ЗСА.

Як відомо, президент ЗСА Джордж Буш підписав закон про припинення випробувань на початку жовтня на термін дев'ять місяців. Закон дозволяє ЗСА відновити випробування, але в 1997 році вимагає припинити їх остаточно.

У документі міститься також заклики до керівників Великобританії і Китаю, як-то швидше ввести мораторіум на власні випробування.

Указ російського президента тепер повинна схвалити Верховна Рада Росії, яка, напевно, проголосує за нього. Президент СССР Михайло Горбачов оголосив про односторонній мораторіум.

У СВІТІ

В ПОНЕДІЛОК, 19-ГО ЖОВТНЯ, боснійський президент Ілія Ізетбегович повідомив, що його уряд готовий відмовитися від ідеї централізованого боснійської держави і поділити республіку на три райони: сербський, хорватський і мусульманський, з наданням для них значної автономії. Міжнародні спостерігачі у зв'язку з цим відзначають, що рішення керівництва Боснії піти на поступки викликає побоювання, що хорвати, номінально-спільні боснійцям, можуть за спиною Сараєва укласти угоду з сербами і, відставши частину боснійської території, залишити слов'ян-мусульман надовки зі сербськими збройними формуваннями, що продовжують захоплювати нові території.

ВИКОНУЮЧИЙ ОБОВ'ЯЗКИ прем'єр-міністра Таджикистану Абдумалік Абдулладжов, виступаючи в програмі російської телебачення, закликав Росію передати для його республіки додаткову кількість зброї, щоб вірні таджикському уряду війська могли протистояти постійним нападкам ісламських фундаменталістів. Минулої неділі у висліді терористичних акцій загинули популярний естрадний співак Караматалла Курбанов і головний мулла душанбінського мечеті Абдулаффар. Російські війська, що охороняють кордони Таджикистану, ведуть майже щоденні бої з озброєними групами, котрі намагаються проникнути в республіку з території Афганістану.

ДЕЛЕГАЦІЯ ІЗРАЇЛЬСЬКОЇ Арабської демократичної партії зустрілася з лідером Палестинської визвольної організації Ясіром Арафатом і передала йому „Благословення арабів Ізраїля“ за „заслуги“ Арафата в ділянці мирного врегулювання становища на Близькому Сході. Керівник делегації Абдула Вагеба Даравіш заявив, що його партія може відмовитися у підтримці уряду Ізраїля Рабіна, якщо він не доможеться угоди з палестинцями протягом року. Лідер Арабської демократичної партії, заступлена в парламенті Ізраїля чотирма депутатами, підтримувала уряд Рабіна. Ізраїльські консерватисти обурено зарегавали на зустріч Даравіш з Арафатом. Представники опозиційного блоку Лікуд заявили, що будуть наголосити на позбавленні Даравіш парламентарної недоторканості.

ЗГІДНО З ВИСЛІДАМИ останнього опитування громадської думки, проведеного ізраїльським Центром соціологічних досліджень і американським Інститутом соціальних проблем з Лос-Анджелесу, кожний другий ізраїльтянин виступає проти будь-яких територіальних поступок Сирії в межах Голанських пагорбів навіть при умові їх обміну на мир між двома країнами. Тільки 10 відсотків опитаних висловилися за повне повернення Голанських пагорбів сирійцям.

ЗА ТРИ ОСТАННІ ДНІ в Алжирі заарештовано 24 активних членів ізраїльського фронту спасіння, які були причетні до терористичних акцій. Викрито шість мереж протягом бойових операцій. Ізраїльська оборонна партія, яка збрала зброю, вибухівку, набої, медикаменти, засоби зв'язку, підірвану літературу. Більша частина конфіскованих речей надіслана до Алжиру з Афганістану, Пакистану і Султану. Останні арешти засвідчують, що алжирський уряд має до діла з організованою мережею релігійних фанатів, котрі пустили коріння по всій країні і вдуть до своїх мети з допомогою терору і економічного саботажу.

40 ЧЛЕНІВ З УГРУПУВАННЯ Революційний рух імені Тупака Амару і 5 бойовиків з марксистсько-маоїстської організації „Сяоча стежка“, що діяли в центральній частині Перу, оголосили цими днями про припинення збройної боротьби. Вони передали представникам воєнних властей зброю і вибухівку. Терористи вирішили скористатися запровадженням у травні ц.р. законом, який звільняє від покари лівальських бойовиків, що добровільно здадуться властям.

ДЖ. БУШ І Б. КЛІНТОН РОБЛЯТЬ ПІДСУМКИ СВОЄЇ ВИБОРЧОЇ КАМПАНІЇ

Спартенбург, С. Кар. — Засоби масової інформації намагаються підготувати доповіді, що обидва кандидати на президента — республіканці і теперішній Президент ЗСА Джордж Буш і губернатор Аркансо Билл Клінтон, відбудуть, як останні президентські дебати в Іст-Ленсінг, Мі, роблять підсумки виборчої кампанії і рівночасно розпочинають заходи для того, щоб виграти її, як каже Клінтон історичні вибори.

Дж. Буш і його найближчі помічники ведуть тепер кампанію у південних степах Америки, Джорджіа, Південній Кароліні та інших і пригостюють це до коротких відвідин до штату, зокрема Каліфорнії, яка розпоряджається великою кількістю виборців, а потім ще раз повернуться до стейтів середнього заходу, де тепер веде свою кампанію кандидат Демократичної партії Б. Клінтон. Буш відвідав принаймні 10 місцевостей на півдні, дасть численні інтерв'ю для преси й телебачення, зустрісться з багатьма офіційними особами. Його пресовий секретар Марлін Фішвортер заявив кореспондентам, що Президент і всі його помічники будуть вести виборчу кампанію аж до дня виборів. „Вони бачили, як суцільні відвідини Дж. Буша, — заявив Фішвортер кореспондентам, — отже він бачили майбутню Америку, яку представив вам фахово і неспівчужливо Буш, людина щира, відкрита, фахова — патріот своєї країни“.

Незважаючи на пропагандистну і негативну у відношенні до Буша кампанію, що її ведуть деякі засоби масової інформації, Президент зустрічається на станціях, у великих залах, на стадіонах тощо великі маси ентузіастів. В одній місцевості, кажуть кореспонденти, Буша зустрічала велика натовп, приблизно коло 20,000 осіб.

Темою виступів Дж. Буша є Клінтон і його намагання підштовхувати податки і за допомогою правничої машини перетворити Америку у „вельфський держав“.

Б. Клінтон натовістю, виступаючи в Чикаго, до великої кількості присутніх, про що поділяли місцеві демократи, передчасно проголосив себе „переможцем“ і за те тепер каратують його деякі газети, включно з „Нью Йорк Таймсом“. У редакційній статті „Нью Йорк Таймсу“ з 21-го жовтня редакция каже, що ніхто не змушував Клінтона скласти самовільні заяви про те, що він ніколи не буде накладати податків на середню класу американців, а фонди для своїх соціальних програм дистанційно з інших ажурів, згодом до оборонного бюджету. На думку газети Клінтон пішов по шляху Волтера Монделя, який в 1984 р. говорив про підвищення податків і програв вибори. Буш натовістю вже не говорить „читайте це між уст“, а пропонує, щоб виборці познайомилися з його економічним планом на наступні чотири роки і з чого зробили свій висновок.

Стратегі Клінтона вже проголошують його переможцем, а навіть передскачують програв Буша, хочодля цього не немалою підстав, — кажуть політичні спостерігачі.

В наступному тижні шляхи Клінтона і Буша розійдуться: Буш поїде на захід і середній захід, Клінтон піде по стопах Буша на південь, правдоподібно для того, щоб заперечити те, що сказав Буш виборцям.

Очевидно, можна оптимістично висловитися про добре зорганізовану і скоординовану кампанію Клінтона, який отримав значну допомогу від засобів масової інформації, які в більшій частині перебувають в руках демократів або лібералів, але перемогти говорити вже тепер ще зазвичайно, — кажуть коментатори.

В АМЕРИЦІ

ЧИМАЛО КИТАЙСЬКИХ студентів, які студіюють в американських університетах і коледжах, втратили віру у демократизацію на своїй батьківщині, особливо тепер, коли пекінські лідери перебувають під систему правління, залишаючи за собою право контролю над цілою державною структурою, поборони Державний департамент надати їм право постійного перебування. Студенти переконані, що таке право вони отримають, заявив кореспондентам представник студентського об'єднання китайців Джаво Гайчін. Досі серйозні китайські студенти існувала традиція, що вони після закінчення студій поверталися до КНР, щоб допомогти батьківщині. „Більшість з нас хотіли б повернутися до дому, — підкреслює у розмові з кореспондентом АП Гайчін, — але чимало з нас втратили вже віру у реформи і демократизацію, яких не вистачило переселенцям комуністичної КНР“.

ПРОВІДНА АМЕРИКАНСЬКА компанія „Зірок“ сконструювала і випродукувала портативний варіант апарату для сліпих, який „говорить“. Апарат зібраний з текстів і передає їх електронним голосом власникові. Апарат „Рід-Едж“, розміром трохи більшим від звичайної бижувальної техніки, важить дев'ять кілограмів і буде продаватися по ціні \$495 дол. Новий апарат оглянути кореспондентів на спеціальній пресконференції. Компанія „Зірок“ переконана, що її нові „голосові“ апарати будуть користуватися великим попитом.

КОЛИШНІ В'ЯЗНІ-ЗАКЛАДНИКИ, свого часу захоплені іранськими терористами, Джозеф Сисипіо і Дейвід Джейкобсон зажадали від Ірану відшкодування у висоті 600 міль. дол. У формальному документі, переданому терористичним керівникам через дипломатичні канали, говориться, що іранський уряд може дуже легко здійснити вимогу і виплатити їм відшкодування із заморожених в американських банках іранських активів. Сума заморожених в ЗСА капіталів Ірану переходить 10 міль. дол. Документи Дж. Сисипіо оформили у Вашингтонському суді, а адвокат пошкодженого Френк Мірфі заявив журналістам, що Сисипіо має повне право домогтися відшкодування, поскільки Іран на іранські капітали в ЗСА. Колишній голова відділу закордонних вкладів в міністерстві фінансів ЗСА, Річард Нюкомб заявив, що він не вірить у позитивне подогодження іспів'язи, тим більше, що Іран вже раніше виплатив, мабуть за угодою Уряду ЗСА, по два міль. доларів за кожного закладника.

СВОБОДА **SVOBODA**
 УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК **UKRAINIAN DAILY**
 FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 33 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 U.N.A. (201) 451-2200

Subscription 1 year — \$40.00 6 months — \$22.00 3 months — \$12.00
 U.N.A. members 1 year — \$15.00 Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
 "Svoboda", 33 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
 Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00
 для членів УНСорозу \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00.
 Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Продаж зброї

Холодна війна скінчилася, але залишилися в усіх країнах маси накопиченої зброї. Залишилися теж фабрики, працюючі для військових цілей і перехід їхньої продукції на мирні цілі — це не проста і легка справа. Росія одичіла від Советського Союзу чи — не найбільшій складі найрізноманітнішої зброї, почавши від крісів і скорострілих та скінчивши на ракетах, на різну віддалі й підводні човни з викидними ракет із атомовими, "головками". Росія такої маси стратегічної зброї не потребує, не тільки тому, що розвал імперії автоматично закінчив епоху російського агресивного імперіалізму, але й тому, що внутрішня ситуація Росії перекреслила її експансивність.

Наполеон сказав, що для ведення війни потрібні три речі:

"Гроші, гроші і гроші". Грошей Росія не має навіть для заспокоєння власних громадян, які (подібно, як в Україні) отримують заробіткову платню співмірно меншу, ані як вимагає найсмирніша життєва еша. Шукаючи твердої валюти — Росія випродує — не запитуючи України — кораблі Чорноморської флотії і випродує всляку зброю, особливо цю, яка стоїть вище зброї інших східних країн. Самі російські керівники кола, включно з президентом Борисом Єльцином, з тим продажем не дуже скриваються і тому американська розвідка має докладну евіденцію — кому що продано і далі продається. Частиною цього матеріалу, що його зібрав Пентагон, проголосив, «Ню Йорк Таймс» з 16-го жовтня ч. р. і, «Свобода» принесла вже вістку про що історію з покликанням на «Ню Йорк Таймс». З отих інформацій виходить, що Америка не так лякається скріплення збройної сили суходільного Китаю, головного купця російської зброї, як перепродажу зброї країнам так званого, «третього світу», себто, «невтральних», між якими є ворожі Західної держави.

Уряд Єльцина у цьому відношенні не різнився від колишнього уряду Горбачова: йому політично близькі такі країни, як Іран, без уваги на його мусульмансько-теократичний режим, чи Сирія і протектор міжнародного тероризму Лівія Муаммара Каддафі. Ніка держава, яка має гроші, не має найменших труднощів купити зброю для суходільної армії включно з танками найновішого типу. Навіть Німеччина і Франція продукують їх. Але острах американської державної верхівки стосується продажу Москову нових технічних винаходів, як, наприклад, скріплення урану, головного складової частини атомової зброї. Цілий західний світ з Америкою у провіді найбільш стурбований поширюванням так званого атомового Клюбю. Щоб протидіяти зростові власників ядерної зброї — підписано міжнародну конвенцію, що посідачі ядерної зброї не сприятимуть і не помагають неоманним країнам — осягати ядрову зброю. Існує умова, що атому енергію можна вживати тільки для мирних цілей. У практиці ледве чи половина членів, «атомового Клубю» тримається тих обов'язків. Найменше тримався цієї угоди Советський Союз і найменше тримається теперішня Росія. Уже забувся голосний на ввесь світ суд в Америці над Джуліоном і Етель Розенбергами. Працювали вони, як відомо, в американській хімічній лабораторії для військових цілей і зрадили більшовикам формулу продукції атомової енергії. Це було у 1951 році. Їх обоє втратили на електричних крипаках.

Від того часу винахідливість у ділянці смертоносної зброї пішла стомилими кроками вперед. Яка вразлива Америка на пункті існуючої атомової зброї — знає Україна, як-то безперечно турбується Пентагон, — що діється з ракетами з атомними, «головками», стаціонарними у підземеллях України. Тому-то тепер з'явився гамір, що Росія, зорієнтована на демократичний Захід, помагає недержавним державам Близького, Середнього і Далекого Сходу удосконалювати свій збройний арсенал, над яким ніхто не має контролю та який знаходиться у безвідповідальних руках. Іронія цієї проблеми така, що й сама Америка має надмір зброї, у зв'язку з довголітньою рецесією попала у грошову скруту і продає бомбардувальники і вську іншу новітню зброю Саудівській Аравії, чи Еміратам та іншим заприязненим країнам.

Учені — ціт бізнесу тішаться новими винаходами. Але забути, не варто радити з приводу винаходів і спрочувати найбільшу журбу за долю народів. Винахід ядрової зброї — це нещастя людства.

Ще в грудні 1988 року «Культура і Життя» помістила статтю про Мазепу під загальною назвою «...разом з тавром зрадника...» разом із поемою Сосюри, автора вірша, «Любіть Україну», де кажеться:

*І дозві ясна, наче кім,
 Грозі він у бєсцїй лотї.
 Ні! Не замать Петра
 мозуті!*

(Люди ті добре знали, що воно було багато важніше хвалити Петра, чим Леніна) Це були часи, де гострий виступ Бориса Олійника на асесотозій конференції КП ССР в липні 1988 року («...національна мова... попомню якимось зинає з делюподства, з державного патрістийного вжитку... В багатьох містах вже не існує шкіль рідною мовою» і т. д. (викликав сенсацію). Та тут варто ще додати, що в липні 1986 року на подібному з'їзді той самий Олійник казав: «...Вороги (цеб-то українські буржуазні націоналісти — М.М.) не прекрасно знають, що Москва, росіяни, як правило, нісном ні духом не знають про те, що десь зменшилися кількість, скажімо, шкіль з викладанням рідною мовою».

Вислови патріотичного пробуждення й піднесення почують, приписаним темпом поширюються на цілий народ, скоро прибірають організаційні форми

Після вступу, потрібного головним чином у шоденний, коли ідеться про незвичну тему, говоримо про книгу о. митр. Зенона Злочовського в закладних обрисах, (щоб залишити це ледо читачам). Цю книгу шіхує те, що вона привертає до себе велику увагу. Книга видана старанно під кожним поглядом на дуже добром папері. На обкладинці пишуться трибана дерев'яна церква. Ноти поміщені в окремому відділі, де прямо іспит з писання нот і найкращою оцінкою. Їх виконав автор.

Книжку починають призначення і благословення Верховного Архiepісkопа і Кардинала Мірослава Любачівського та Митрополита Стефана Сулика. Вступ о. митр. Зенона статтено с. «Яка є музика о. митра Зенона Злочовського?». Цікава змістом і самим стилем писання великометражна автобіографічна стаття «Життя і творчість», одобрена зит чинами з гімназій і студентських класів, не згадує ані заставок. З черги автор подає короткий життєпис о. шамб. Генрика Новацького, мабуть тому, щоб представити читачеві, що собою уявляє ця духовна особа, бо саме о. шамб. Г. Новацький дав дуже добрий відгук на одну з Літургій о. З. Злочовського, кажучи: «Мене вперше владри священстві музики».

У дальших рядках акцен-

М. Мельник

З НАГОДИ ДВОХ РІЧНИЦЬ

II

і переливаються в політику. Організують (тепер уже не дуже потрібне) Товариство Української Мови ім. Тараса Шевченка, Народний Рух України за перестрою та цілий ряд національних партій і організацій.

В політиці найбільш основним зворотом були вибори до Верховної Ради 4-го березня 1990 року. Сьогодні певна кількість людей домагається розпуску Верховної Ради тому, що на сьогодні вибори були пофальшовані тоді же домінуючою Комуністичною Партією як теж і тому, що більшість депутатів, це колишні комуністи (а тепер члени Української Соціалістичної Партії), які уже не репрезентують бажань народу.

В тих аргументах є трохи правди, але тільки трохи. Незалежним фактом, є у тих виборах на одне депутатське крісло було майже сім кандидатів. Можна теж сказати, що некому неж було важливо виграти вибори, тому що всі такі формально з 443 но-вообраних депутатів 14,9 від. були некомуїсти, а у Львівський, Тернопільський, Закарпатський та Черніве-

цький областях пропоруція некомуїсти була 41,7 від. В дійсності, на початку календї Верховної Ради тверді комуністи були згуртовані в так званій «групі 239», що с всього 54 від. Формально, в демократичному бльої було 69, тобто біля 16 від. депутатів. Останніми часами так багато людей, «група 239» покинули, що вона перестала існувати як така.

Незважаючи на ті відсотки, новообрана Верховна Рада у своїй більшості ніколи не була комуністичною, не була. Наприклад, вона, так як і вся Велика Україна, спершу поховалі, а згодом скоро перекликала і перейшла епоху в свідомості, правдивої демократії і останніми часами навіть економії вільних ринків.

Після усунення берлінського муру в Німеччині і відновлення самостійності у прибалтійських державах, прийшла черга і на Україну. Горбачов напевно журився тим, що зробив Україна. Питання найбільш основне, бо від того, що зробить Україна буде залежати майбутнє всього ССР. Чотирма місяці після виборів до Верховної Ради

16-го липня 1990 року Верховна Рада прийняла Декларцію про державний суверенітет України. Того дня із 385 зареєстрованих депутатів за сувереністю голосували 355, против було 4, а 26 не взяли участі у голосуванні. І нагло ціла унітарна структура СССР захиталася затришала. Під час дебат над суверенітетом сталася полія, наслідки якої мали дуже великий вплив на боротьбу українського народу за самостійність. В тому часі головою Верховної Ради був недавший перший секретар КП УССР Володимир Івашко. Та жарко тоді відбувся з'їзд КП ССР в Москві, на якій поїхали Івашко та ряд інших депутатів. Тоді 6-го липня Виселав Чорновіл заявив, що: «...Робота цієї Верховної Ради України (є) парализована через відсутність значної кількості членів парламенту, комуністів, які без дозволу сесії вийшли на з'їзд КП і КПСР. У тому числі голова Верховної Ради і його заступник. (...) ...пропонуємо негайно відкликати всіх депутатів УСР...» У випадку ігнорування цієї вимоги і подальшого саботування роботи сесії сесії... поставити перед Верховною радою і народом питання про зміну керівництва Верховною Радою.

Продовження буде.

Яр. Климоський

РІДКІСНА КНИЖКОВА ПОЯВА

II

Радою на IV програмі з Варшави передадо запис цього концерту. «Я виходив з концерту захоплений, очарований красою та пишнотою візантійського церковного співу» — так висловився один із рецензентів. Літургія о. митр. Зенона Злочовського була дійсно відслужена в катедрі св. Хресного в Ополі на Великдень 30-го квітня 1978 року і на Богоявлення 19-го січня 1980 року. 15-ту Літургію о. З. Злочовського виконав хор Сілезької Філармонії в Катедрі св. Хресного 23-го березня 1989 року о 7-й год. вечора під диригентство Яна Войтихи. Партію свяченика співав соліст Войцех Я. Сьметана, який перед десяти роками виконував хор парадії св. Івана Хрестителя з Нюарку під диригентство Михайла Добоша. Про цей хор і його містиське виконання Богослужб написав мп Богдан Лисак. «Композитор о. Зенон Злочовський» — це доповів л-ра Юліана Колтуна на концерт у пошану ювілята.

«Опис виставки творів о. митр. Зенона Злочовського» з нагоди 25-ліття його творчості подала Ірина Михайлівна Рабнер. «Відзначити музичну діяльність о. митр. Зенона Злочовського».

(Закінчення на стор. 4)

«...Хресту Твоєму». Не говоритим про виразальні чи тональні засоби, метричні чи формальні принципи, чи емоційно-образні зміст, як взагалі про елементи музичної тканини — це все залишаю музикознавцям. До речі обширно про музику автора знаходимо у вступній статті. З неї зачитуємо: «Автор ставить нашу українську музику на повнішу дорогу, поглиблюючи її зміст богочинити та розвиваючи її форми».

Чимало сторінок присвячено ювілейні 25-річчя композиторської творчості о. митр. Зенона Злочовського. О. шамб. Михайло Федорович вилоспис проповідь у Митрополічому Соборі у Філадельфії 13-го жовтня 1985 року під час Польної Богочестивості Літургії, що її відслужив ювіляр. Під час Служби Божої співав хор парадії св. Івана Хрестителя з Нюарку під диригентство Михайла Добоша. Про цей хор і його містиське виконання Богослужб написав мп Богдан Лисак. «Композитор о. Зенон Злочовський» — це доповів л-ра Юліана Колтуна на концерт у пошану ювілята.

«Опис виставки творів о. митр. Зенона Злочовського» з нагоди 25-ліття його творчості подала Ірина Михайлівна Рабнер. «Відзначити музичну діяльність о. митр. Зенона Злочовського».

KaBueet minicpna

Прем'єр-міністр здійснює безпосереднє керівництво Кабінетом міністрів... відповідальний перед Президентом (стаття 191). Але американський шеф Бора Президент? Та й його затверджує і він може бути відкликаний постановою НЗ. Стаття 178—12 каже, що «Президент представляє НЗ кандидатуру на посаду прем'єр-міністра і пропонує про його звільнення, але з того не виходить, що НЗ не можуть його звільнити і без такої пропозиції вивести йому, «вотум недовір», як це припущено в західній термінології. На всякий випадок цей пункт вимагає уточнення. Неясність зумовлена, виглядає, тим, що Проект намагається дати парламентові якнайменше впливу на виконавчу владу. А це скринька Пандори!

Судова влада

В цій ділянці для мене незрозумілими і чужими є дві постанови Проекту: про «господарські суди» (стаття 203) та про «призначення судів Радою Послів на підставі конкурсу» (стаття 209). Котрі справи є, «господарські»? Наприклад, зазлеглість в плачені чиншу за помешкання? Може годиться би розглядати окремими судами скомплі-

НА МІСТЕЦЬКІ ТЕМИ
 Богдан Сіота

Київ Музик Фест ' 92

У ці жовтєві дні Київ знову — уже втретє — став міжнародною столицею міжнародного музичного свята. Для численних любителів музики та гостей з-за кордону фестивалі були перетворилися на святкові дні. У концертних залах стрінулися музиканти з України й Канади, Австралії й Нідерландів, Франції й Італії, Великобританії й Польщі, Литви й Канади. Твори, що прозвучали в концертах, могли б задовольнити найвибагливіші смаки. Були широко представлені практично всі жанри камерної музики, хори, духовна музика — сучасна й класична, симфонічний полотно: симфонії, концерти, поеми. Серед музикантів, що прибули в Україну, — люди зі світової слави іменами. Це композитори Вірко Балей (3СА), Тод Браунмоллер (Німеччина), Девід Літл (Нідерланди), Вальтер Ціммерман (Німеччина). В концертах виступили чудові виконавці: диригенти В. Кожаха, Т. Клар (Австралія), Р. Кофман, солісти-вокалисти П. Ахонен та Г. Саймберг (кларнет), М. Леонард (альт-сопрано), Люба та Іриней Жукі (фортепіанний дует), Ю. Осичук (фортепіано), Ю. Магуркевич (скрипка), Мін Ча Шин (фортепіано), Е. Ф. Н'Кау (фортепіано), камерний хор міста Сент (Франція), Е. Ідельчук (скрипка), М. Чайковська (фортепіано) та цілий ряд інших. Слухачі стали свідками кількох перших виконавців в Україні, також — світових прем'єр. Своєрідною прем'єрою став і Міжнародний форум музикантів, що відбувся в Києві в рамках фестивалю (про це сподівається, що він також стане традиційним).

Щогорічні концерти викликали у громадськості не менший інтерес, ніж минулорічні — незважаючи на складне економічне становище в Україні. Скоріше навпаки: інтерес постійно зростає. Майже щодня зали були повними, а на останніх концертах багатьох довелося навіть слухати стоячи.

«Головна ж заслуга того — створити високий містиський рівень виконуваної музики. В ході фестивалю були виконані твори — фініше Другого конкурсу композицій ім. Іванни та Мар'яна Коци, що проводив Асоціацією дослідників голоду-голоноци 1932—33 років в Україні. Конкурси твори показали високий фаховий та містиський рівень учасників, якими цього року були не лише українські автори, а й композитори з-за кордону. Лауреатами стали В. Бібік (за

У концертних залах можна було побачити композиторів, музикантів — виконавців й музикологів, численних шанувальників мистецтва звуку. Велас бесіди, дискусії, вели обмін думками між музикантами різних країн. Все, як і личить бути на престижному форумі музики. А саме таким і став Київ Музик Фест ' 92.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ
 ВИХОВУВАТИ ДІТИНУ.

ковані торговельні справи, особливо ці, які виринають на ті міжнародні торговельні стосунки, де вимагається від суддів спеціальної поінформованості в міжнародному праві та звичаях, і очевидно і фінансів. Факт, що, «господарські суди» організують на обласному рівні, іказував би на те, що мова тут саме про торговельні справи, а тільки назва викликає непорозуміння. Серйозні сумніви викликає теж ось постановою: «Мірові суди, судді загальних і господарських судів... призначаються Радою Послів за результатами конкурсу». Мені зрозуміло, що можна розписати конкурс наприклад, на посаду директора приватного банку або адміністратора шпиталю. Але призначувати таким способом суддів? І то доручити їх номінацію законодавчому органу — Раді Послів? Правда, ця Рада має мати спеціальний орган, Вищу Атестаційну комісію, яка рекомендує кандидатів (стаття 210). На підставі того, що написано у Проекті годі вибирати собі погляд яких суддів, а тим саме яке суддівство плнється в Україні. Характер суддівства надале підбір його жерців і коли в громад не вважається суддів за своєрідних старій і носії правди, то воно не сповіє споквід в державі. Суддівство може піднести правосуддя. Вершок демократичності судової системи уважалося колись виборність суддів. Ми у ЗСА знаємо з такою системою. На листу кандидатів на судді у виборах подають той звичайно люди добре бачені проводом партії; їх правничі кваліфікації, а головне моральні, не відіграють великої ролі. Які я голосую на судді у тих виборах? Перекреслюю всі імена, бо нічого про кандидатів не знаю. Федеральних суддів у ЗСА призначає Президент, затверджує Сенат. Але і тут партійні і політичні мотиви грають більшу ролі чим кваліфікації кандидата. Пригадусь метушню з потвердженням кандидатів до Найвищого Суду, Борка і Тампсона?

Продовження буде.

Микола Бараболак

ДЕКІЛЬКА ЗАВВАГ ДО ПРОЄКТУ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

III

В українському Проекті відірваності — повторюю — незважаючи на симпатії для президентської системи, нехтї передати Президентіві всю виконавчу владу без контролю Парламенту, крім фискальної, на що вказує передача не всіх міністрів під контроль Президента. Та тут насувається питання: чому міністра юстиції можна відсунути, а міністра едукції чи торгівлі ні?

Прерогативи Президента з'ясовані в Проекті більшими стандартами. Вражає постановою про рівень освіти кандидата і знання української мови. Місце для таких деталей у конституційному законі. З таких постанов, що ім не місце в Конституції можна б ще назвати постанову, що Президент представляє Україну у міжнародних відносинах (стаття 178—2) — не самозрозуміло це?; далі відповіди на засіданнях Н З у зв'язку з запитами (стаття 178—3), — таке прийнято в парламентарних системах — не в президентській — вживає необхідних заходів щодо забезпечення державної і громадської безпеки (стаття 178—16); сприяє залюбовленню національно-культурних, духовних і мовних потреб українців, що проживають в інших державах (п. 29); повноваження Президента призначаються достроково (конче вживати не російське «строк») у випадку задоволення його прохання про відставку (стаття 183—4). Маю теж сумніви, чи розумно покладати на прем'єр-міністра виконання президентських обов'язків в разі прийняття виконання ним його обов'язків (стаття 189). Прийняти передачі їх обраному, а не номінованому представникові влади.

